

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . \$7.00
Za inozemstvo celo leto \$7.00

GLAS NARODA

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal holidays.
75,000 Readers.

List slovenskih delavcev v Ameriki.

TELEFON: CHelsea 3-3878

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

TELEFON: CHelsea 3-3878

NO 125. — STEV. 125.

NEW YORK, WEDNESDAY, MAY 29, 1935. — SREDA, 29. MAJA 1935

VOLUME XLIII. — LETNIK XLIII.

PREMOGARJI SO ZAPRETI Z GENERALNO STAVKO

ČE NE BODO BARONI PODPISALI NOVE POGODBE, NE BO 17. JUNIJA NOBENEGA MAJNARJA NA DELO

Delavska tajnica Miss Perkins je precej upapolna. Wagner smatra svoje predloge za ustavne. — V stavki jeklarjev je zopet tekla kri. — Župan mesta Canton bo dal zapreti tovarne, če teror ne bo takoj ponehal. — Štiri osebe ranjene.

WASHINGTON, D. C., 28. maja. — Kongres je še ves omamljen od udara, ki ga je zadalo najvišje zvezno sodišče NRA ter vsem drugim reformnim načrtom "New Deal".

K temu se je pa pridružila še pretnja U. M. Workers, da bodo dne 17. junija proglasili generalni štrajk.

Predsednik United Mine Workers, John L. Lewis, je izjavil: — Noben premogar ne bo prišel dne 17. junija na delo, če ne bo do onega časa uveljavil kongres Guffeyeve predloge za regulacijo premogovne industrije, oziroma če ne bodo premogovni baroni obnovili plačilne pogodbe, ki poteče dne 16. junija.

Medtem pa razpravlja predsednik AFL William Green z drugimi delavskimi voditelji o odredbah, s katerimi bi si delavstvo zajamčilo pridobitve NRA, dasi je najvišje sodišče proglasilo to vladno agenturo za neustavno.

Delavski voditelji zahtevajo takojšen sprejem Wagnerjeve predloge za novo ureditev odnošajev med delavci in delodajalci ter sprejem Conneryjeve predloge za omejitev delovnega tedna na 30 ur. — Po mojem mnenju položaj ni brezupen. — je rekla delavska tajnica Miss Perkins, ko se je vrnila iz Bele hiše, kjer je prisostvovala konferenci med Rooseveltom, Lewisom in Greenom.

Senator Robert F. Wagner, čigar predlogo je senat že odobril in je do včeraj upal, da bo odobrena tudi v poslanski zbornici, je mnenja, da je njegova predloga ustavna ter da ni prizadeta vsled odločitve najvišjega sodišča.

Precejšnje število premogovnih baronov v apalaškem premogovnem okrožju podpira zahteve premogarjev glede vzakonjenja Guffeyeve stabilizacijske predloge, istočasno pa pravijo, da plačilne lestvice ne morejo obnoviti, češ, da se boje umazane konkurence, ki se bo nedvomno pojavila z ugasenjem NRA.

Ko se je vrnil Lewis iz Bele hiše, je prerokoval, da bo vsled generalnega štrajka v premogovni industriji izgubilo najmanj šestdeset tisoč železničarjev delo.

Kakšen vpliv bi imel generalni štrajk na industrijo v splošnem, se za enkrat še ne da presoditi.

CANTON, Ohio, 26. maja. — United Alloy Co., podružnica Republic Steel Corporation je najela veliko število "čuvajev", da bi zaščitili njeno lastnino pred stavkujočimi Amalgamated Association of Iron, Steel and Tin Workers.

Včeraj so čuvaji oddali v ljudsko množico več strelov ter nevarno ranili tri osebe, med njimi neko žensko.

Ti čuvaji tako brezobzirno in oblastno nastopajo, da je cantonski župan A. R. Turnbull zagrozil, da bo dal zapreti tovarne, ako teror takoj ne poneha. — Če ne bo Republic Steel Corporation ukrotila čuvajev, se bom poslužil svoje oblasti ter bom dal tovarno zapreti.

Pri današnjem sreljanju je bila najbolj poškodovana 22letna Mary Reed, ki je z nekega griča v bližini United Alloy tovarne opazovala pikete. V obe nogi so jo zadele šibre.

Čuvaji so se pripeljali z avtomobilom, oddali

Administracija išče nadomestilo za NRA

WEYERHAEUSER SE POGAJA

Družina odvedenega dečka je stopila v stik z odvajalci. — Oče je napravil zvezne detektive, da naj ne ovirajo pogajanj

Tacoma, Wash., 28. maja. — V ponedeljek je družina odvedenega, 9 let starega George Weyerhaeuserja stopila v stik z odvajalci. Družina je naprosila zvezne detektive, da vstavi vse svoje zasledovanje zločincev, da se bo mogla nemoteno pogajati z odvajalci. Popoldne je prišel v Weyerhaeuserjevo palačo stric odvedenega dečka F. Rodney Tutcomb, iz česar je mogoče sklepati, da je v zvezi z odvajalci. Tekom Tutcombovega obiska so se zvezni detektivi umaknili. Prošnja obupanega očeta in matere na detektive se glasi: "Najresneje vas prosimo, da se več ne umesavate. Ako tega nečete storiti, bo vse naše prizadevanje uničeno". Iz tega je razvidno, da je moral J. P. Weyerhaeuser dobiti od odvajalcev že drugo sporočilo.

Odvajalci zahtevajo \$200,000 odkupnine. V svojem pismu zahtevajo, da mora biti denar že rabljen in izplačan v bankovcih po \$20, \$10 in \$5. Pismo resno svari očeta, da bankovci ne smejo biti zaznamovani.

Jefferson City, Mo., 28. maja. — Miss Mary McElroy, ki je bila sama pripravljena na smrt, ko je bila pred dvema letoma odvedena in pozneje izpuščena proti odkupnini 30 tisoč dolarjev, je rešila svojega odvajalca Walter. McGee smrti na vesalih.

Miss McElroy je pogosto prosila governerja G. B. Parka, da McGeeja, ki je bil zaradi odvedbe obsojen na smrt na vislicah, pomilosti na dosmrtno ali večletno ječo. In štiri dni, predno je imel umreti na vislicah, je governer McGeeja pomilostil na dosmrtno ječo. Ko je Miss McElroy izvedela o pomilostitvi, je vzkliknila: "Sedaj je veliko breme iz mojnih misli. Sedaj bom mogoče zopet mogla mirno spati".

McGee je vodil tri svoje tovariše, ko so 27. maja 1933 odvedli tedaj 25 let staro Miss McElroy. 29 ur so jo imeli pri-

več strelov in se umaknili na kompanijsko lastnino.

Že včeraj je prišlo do krvoprelitja pred Berger Manufacturing Company, ki je istotak podružnica Republic Steel Corporation. Dvajset oseb je bilo ranjenih, toda governerju Daveyju se ni zdelo potrebno poklicati milico, da bi napravila mir.

Governer je enostavno rekel: — Če šerif ne more skrbeti za mir, ga bom odstavil.

Iz drugih mest države Ohio poročajo o poravnavi. V Clevelandu se je vrnilo na delo 2400 uslužbencev White Motor Company, v Cincinnati pa dva tisoč mož v Chevrolet tovarno.

SESTRA JE OBISKALA HAUPTMANN

Za'lostno svidenje v smrti celici v Trentonu. — Odvetnik Hauptmann a nove sestre išče razbremenilne dokaze.

Trenton, N. J., 28. maja. — Bruno Richard Hauptmann, ki se nahaja v smrti celici zaradi odvedbe in umora Lindberghovega sina, in njegova sestra Mrs. Emma Gloeckner iz Los Angelesa sta obhajala žalostno, solza polno svidenje v smrti celici ter sta se razgovarjali o načrtu za predložitve novih dokazov, s pomočjo katerih upata dokazati Hauptmannovo nedolžnost pri umoru Lindberghovega otroka.

Odvetnik Vincent A. Marco, katerega je pripeljala s seboj Mrs. Gloeckner in ki je skupno z njo in s Hauptmannovo ženo obiskal obtožena v ječi, je svidenje med bratom in sestrom označil kot "polno solza in do dna srca pretresljivo".

Bilo je prvič, da sta od leta 1931 zopet govorila. Tedaj je Hauptmann bil na potovanju po Californiji.

Obisk je trajal eno uro in pozneje je rekel Marco, da je Hauptmannova sestra popolnoma prepričana o nedolžnosti svojega brata.

Ni pa hotel razodeti značaja razbremenilnih dokazov, katere je baje zbral. Kot je rekel, bo skupno s Hauptmannovim glavnim zagovornikom C. L. Fisherjem razpravljaj o teh dokazih. Sestavila bosta tudi priziv, ki mora biti sodišču predložen do 20. junija.

Marco je rekel, da dela za Hauptmanna že dva meseca in da se že nahaja en mesec na vzhodu, kjer je najel več detektivov, ki nabirajo dokaze za Hauptmannovo nedolžnost.

vezano v vlažni kleti, tako da dekle, kot je izpovedala pozneje, ni imela nikakega upanja, da bi bila še kdaj vrnjena očetu živa.

Eden McGeejevih tovarišev, Clarence Click, je bil obsojen na 8 let ječe. Clarence Stevens, ki je bil tudi udeležen pri odvedbi, je še vedno na svobodi.

Zaradi postavnega praznika "Spominskega dne" ne izide jutri "Glas Naroda". Prihodnja številka izide v petek, dne 31. maja. Uredništvo.

ANGL.-NEMŠKA MORNARIŠKA KONFERENCA

Anglija in Nemčija sta se sporazumeli glede mornariške konferenice. — Večja pogajanja bodo pozneje.

Berlin, Nemčija, 28. maja. — Anglesko-nemška mornariška posvetovanja se bodo pričela v torek v Londonu. Nemški delegaciji bo načeloval Hitlerjev izvedenec v mornariških zadevah Joachim von Ribbentrop, katerega bosta spremljala admiral Schuster in en mornariški stotnik.

Delegacija bo v nedeljo odpotovala iz Berlina. Pogajanja za konferenco so se pričela po obisku zunanjega ministra Sir Johna Simona in stotnika Edeana v Berlinu.

Pogajanja so bila prekinjena, ko je Nemčija objavila svoj načrt za submarine.

London, Anglija, 28. maja. Anglija se bo na mornariški konferenci, ki se prične v torek v Londonu, trdno držala Hitlerjeve obljube, da je Nemčija pripravljena na pogodbah z drugimi državami omejiti svojo bojno mornarico in celo opustiti podmorske čolne.

Angleska admiraliteta se bo tudi poslužila Hitlerjeve ponudbe, da omeji nemško mornarico na 85 odstotkov francoske in na 35 odstotkov angleske mornarice. Angleska deputacija pa bo zahtevala od nemških zastopnikov, da podajo vse podrobnosti svojih zahtev, da jih more Anglija predložiti drugim velešilam.

Anglija je odločna v svojem sklepu, da se vrši druga in večja mornariška konferenca še pred koncem letošnjega leta. Na to konferenco bodo povabljeni tudi Združene države ter Rusija in Nemčija. Ostale države, ki podpisale washingtonsko in londonsko mornariško pogodbo, so: Francija, Italija in Japonska.

Washington, D. C., 28. maja. Združene države so pripravljene udeležiti se mornariške konference petih ali sedmih držav v Londonu letošnje jeseni, ako jo bo Anglija sklicala.

Državni department pravi, da do sedaj še ni sprejel nikakega povabila in je mnenja, da Anglija čaka na izid mornariških posvetovanj z Nemčijo in Rusijo.

Mornariški krogi so mnenja, da je mogoče priti do kakega

UPRAVIČEN STRAH PRED GOSPODARSKO ZMEDO

Odločitev najvišjega zveznega sodišča, da so pravilniki NRA protustavni, je kakor bomba vplivala na vlado, na kongresne kroge in na vso ameriško javnost. Voditelji NRA stikajo glave in ugibajo, kaj jim je storiti, toda doslej niso še drugega ukrenili, kot da so pozvali podjetnike, naj se tudi v bodoče drže določb pravilnikov.

Predsednik Roosevelt in njegovi svetovaleci so sklenili zgraditi na razvalinah NRA program prostovoljnih pravilnikov.

Industrije naj prostovoljno obrže sedanji delovni čas v svojih tovarnah in naj ne kršijo sedanjih minimalnih mezd. Tudi mladoletnih naj ne zaposlujejo.

Vlada sicer nima nobene pravice več, da bi jih k temu prisilila, zanaša se pa na njihovo poštenost in dobro voljo. Te dni se bo sestel k važnemu posvetovanju izvršni odbor Ameriške Delavske Federacije.

Od vsepovod prihajajo poročila o pretečih stavkah. Narodni posredovalni odbor za delavske zadeve je prenehal poslovati.

V kongresu se bodo zavzeli za sprejem Blackove predloge, ki določa trideseturni delovni teden. Ta predloga ni prizadela vsled odločitve najvišjega sodišča.

Dosti podjetnikov je že izjavilo, da se bodo tudi v bodoče držali NRA določb.

Predsednik Roosevelt bo najbrž v petek ali v soboto po radio pojasnil stališče administracije.

spoznava tudi brez konferenice. Pogajanja za mornariško sporazum bi se vršila diplomatskim putem in bi se mogla nadaljevati skozi celo prihodnje leto, ker obe mornariški pogodbi — washingtonska in londonska potečeta šele 31. decembra 1936.

Tokio, Japonska, 28. maja. Ceta Japonska je svečano obhajala 30-letnico velike japonske zmage nad ruskim brodom. 27. maja 1905, je admiral Togo uničil rusko baltičsko brodoge. 20 ladij je bilo tedaj potopljenih, šest ujetih, dve poškodovani in šest razoroženih in interniranih. Največje slavnosti so bile v mornariškem klubu, kamor je prišel tudi cesar Hirohito s šestimi princji ter 1500 mornariških častnikov, ki so, spominjajoč se Togovih spartanskih vrlin, jedli mrzle riževe hlebčke, suhe slanike in redkvico, katero jed so dobili Togovi častniki in mornarji malo prej, predno so šli v boj.

Mornariški minister admiral Mine Asumi je v svojem govoru povdarjal, da Japonska še vedno "pravično" zahteva mornariško enakost z Združenimi državami in Anglijo.

PETORČKE STARE LETO DNI

Vlada bi se rada pobotala s stariši petorčk. — Proglasene so bili za varovanke angleškega kralja.

Callander, Ont., Canada, 28. Danes, ko obhajajo svetovno znane petorčke svoj prvi rojstni dan, jim želi kanadska vlada položiti v zibelj najboljšo darilo s tem, da bi prišlo do soglasja s stariši, ki kažejo protivični vladni veliko ogorčenje in jezo, ker so bile petorčke proglašene za varovanke angleškega kralja.

Kolikor je znano, do sedaj še niso nikdar petorčke dosegle starosti enega leta in tudi nikdar jih ni kaka vlada vzela pod svoje varstvo in oskrbo. Pod temi razmerami je tudi razumljivo, da so stariši ogorčeni, ker je vlada posegla v njihove pravice in jim odvzela varstvo nad lastnimi otroci. Tudi vlada skuša najti kak izhod, da bi bil ta spor kako poravnal. Vlada zatrjuje, da se imajo petorčki zahvaliti samo njej, da so dočakali svoj prvi rojstni dan.

Stariši trdijo, da njunih pet pet ostalih otrok trpi veliko zapostavljanje, ker vlada skrbi samo za petorčke, medtem ko se za njihove brate in sestre ne zmenji. Če se ves svet zanima za petorčke, tedaj naj bi ostalih pet otrok ne pozabil, temveč so kot bratje in sestre opravičeni, da so deležni dobrot, ki so jih deležne petorčke.

Stariši so do sedaj zavrnili še vsako spravljivo ponudbo vlade. Njihov dom je še vedno v slabem stanju, toda zadnje dneve je bilo k hiši pripeljane mnogo lesa, iz česar se more sklepati, da bodo pričeli hišo popravljati. Oče Dionne pa je sedaj dobro oblečen, ima nov avtomobil in dohiva po \$100 na mesec. Poleg tega je tudi član odbora, ki skrbi za petorčke.

MESO BO DRAŽJE

Kot naznanja nadomestna nadzornica tržišč Frances Foley Cannon, je cena mesu od lanskega leta znatno poskočila. Svinjina je poskočila od 21 na 28 centov pri funtu, kostrunovo stegno od 26 na 29 centov, govovina od 35 na 44, kuretnina pa od 26 na 31 centov.

"Glas Naroda"

Owned and Published by SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (A Corporation)

Frank Sakser, President L. Benedik, Treas.

Place of business of the corporation and addresses of above officers: 216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA" (Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Table with subscription rates for various durations and regions.

Subscription Yearly \$4.00

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenim nedeljo in praznikov.

Če imate bres podpisov in osebnosti se ne priobčujete. Denar naj se blagovno pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznači, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y. Telephone: CHelsea 3-3774

SVOBODA FILIPINOV

Kakor je bilo pričakovati, so Filipinci v razmerju 25:1 glasovali za novo ustavo, ki določa, da bodo po desetih letih deležni popolne svobode.

Deset let trajajoče zavlačevanje bo v prvi vrsti služilo maršutu nadvlade, ki jo izvaja Wall Street nad Filipinskim otočjem.

Predlagani neodvisnosti otočja pa preti še vedno največja nevarnost od Združenih držav.

Filipini so namreč iznenada postali velikega vojaškega, trgovskega in političnega pomena. To pa vsled nameravane pacifične zračne službe med San Franciscem in Californiji ter Kantonom na Kitajskem preko Havajskega otočja, Wake, Midway otokov, Guama in Manile.

Jasno je, da so pristajališča za letala baš tako važna z vojskega vidika kakor z vidika trgovske politike.

Vsled tega se že pojavljajo glasovi, da se Filipini ne smejo prenehati izmuniti ameriški kontroli ter naj bi bili tudi v svoji "neodvisnosti" napram Združenim državam v nekako takem razmerju kot so angleški dominiji napram Angliji.

ODGODITEV KONGRESA

Zastopniki vladne politike v kongresu pravijo, da bo treba rešiti predloge za oficijelno ureditev industrije in poljedelstva, predno bo odgoden sedanji kongres.

Če bo šlo vse gladko in po sreči, bo odgoden v začetku meseca julija.

Z druge strani se pa zopet sliši, da bo treba del predlog odložiti, da se zasedanje ne bo zavleklo v sredo poletja.

Vlada je silila, da bi bila NRA čimprej podaljšana za dve leti in da bi bile vzakonjene vladne predloge za socialno zaščito.

Za NRA bo treba najti primerno nadomestilo. Najvišje sodišče je namreč odločilo, da je ves sistem pravilnikov protiušten.

Normalno bi potekla veljavnost NRA dne 16. junija. Najvišje sodišče je pa vladi in kongresu prekrizalo račune.

Vročje debate se bodo vršile glede starostnih pokojnin in zavarovanja proti nezaposlenosti.

Nadalje je na programu delavska predloga senatorja Wagnerja, ki je običajna pri zborničnem odseku za delavske zadeve, ter predloga, ki določa 460 milijonov dolarjev za mornarico.

Težko je ugibati, kako bo z veteranskim bonusom. Patmanovi pristaši bodo skušali skleniti z vlado kompromis, toda predsednik je v svoji poslanici dovolj jasno namignil, da se v tem pogledu ne bo spuščal v nobene kompromise.

Dela je torej še dosti na programu, časa je pa malo, kajti prihodnje leto bodo že predsedniške volitve, in administracija bo morala izpolniti že vsaj nekatere izmed obilice obljub, ki jih je svečano dala prebivalstvu.

Dopisi.

Brooklyn, N. Y.

Kakor je bilo poročano v raznih slovenskih časopisih, je slovensko pevsko društvo "Domovina" pelo v New Yorku na veliki radio postaji WOR. Avdijenci, ki je poslušala program v oddajni dvorani radio postaje, je petje "Domovine" tako ugajalo, da smo morali pesem na njihovo željo ponoviti, ko je bil oficijelni radio program končan.

Postaja WOR je dobila toliko pohvalnih pismen in brzojavov o petju "Domovine", da je podelila našemu društvu drugo nagrado, kar ste lahko slišali na radio potom iste postaje, v nedeljo 19. maja. Tega uspela se lahko tem bolj veselimo, če pomislimo, da smo peli v slovenskem jeziku med večjo množico ameriških pevcev in godbenikov, ter kljub temu dosegli priznanje.

Tem potom se tudi najlepše zahvaljujemo vsem drugim rojakom širom Združenih držav in Canade, ki si pisali na radio postajo WOR. Upamo, da bomo v doglednem času zopet zapeli na radio daljši program. Slov. pevsko in dram. društvo "Domovina", v Greater New Yorku.

Pittsburgh, Pa.

Rojakom v Pittsburghu in okolici!

Naša metropola zapadne Pennsylvanije, mesto Pittsburgh, je precej nazadovala zadnja leta, in to ne le vsled krize, ki tlači čeli svet, ampak zato, ker se industrija počasi seli dalje proti Zapadu, kjer se nahajajo države, ki so bolj naklonjene kapitalizmu, kakor pa države na Vzhodu. Tam imajo lažje delo z delavskimi unijami in državnimi zakoni.

Toda s časom bodo taki zakoni izenačeni, in tudi delavske unije bodo polagoma bolj povezane med seboj, da pri naši industriji nikjer ne bode merodajna samo kompanijska volja.

Sicer imamo pa v samem Pittsburghu ogromne investicije, ki se ne dajo kar tako likvidirati, ki so neločljivo nazwane na naše mesto, kjer morajo živeti ali poginiti. To pa naša gospoda pri trgov, zbornici, naši mestni očetje, naši trgovci, naši politiki in drugi interesantje dobro vedo, in v svojem lastnem interesu ne bodo smeli, ne bodo mogli dovoliti, da se uniči naše delo in naš zaslužek.

Pittsburghska okolica, posebno premogorovi, se sedaj ravno ne pritožujejo. Pa tudi mi, ki stanujemo v mestu, ne smemo obupavati. Vedeti moramo namreč, da mora vse propasti, ako propademo mi.

V nedeljo, 2. junija, priredimo naša slovenska društva izlet na Locust Grove, pri Etna, Pa. To bode v malo manjšem obsegu slovenski dan za Pittsburgh in okolice. Čisti dobiček je namenjen slovenski šoli in cerkvi na 57. ulici v Pittsburghu, ki je edina čisto slovenska cerkvena občina v zapadni Pennsylvaniji.

Vabljeni ste vsi brez izjeme, ne ravno zato, da nam prinesešete kaj dobička, pač pa nam naredite družbo, da bomo zopet enkrat skupaj, saj si to želite vi in mi. Profita namreč tudi veliko ne pričakujemo, ker so pač slabi časi, toda razgovorimo in razveselimo se pa vendar lahko. Skrbi in žalost pustimo doma za nekaj ur, pa pridimo z veselimi obrazi, Slovenci med svoje rojake.

Izletni odbor.

DR. A. KERMEK ZORAVNIK Ordinar: od 1 do 3 in od 6 do 8 popoldan 899 BUSHWICK AVENUE BROOKLYN, N. Y.

HOFRICHTER JE PRESEDEL DVAJSET LET

Dne 23. maja je preteklo 25 let, odkar je bil na Dunaju sojen avstrij. nadporočnik, češ, da je iz jeze, ker ni bil sprejet v generalni štab, desetorici svojih tovarišev, ki so bili sprejeti, poslal kroglice s cijankalijem, da bi jih umoril ter bil nato sam poklican v generalni štab. Obsojen je bil na 20 let ječe, ker mu vojaško sodišče dejanja ni moglo točno dokazati, ampak so ga sodili le na podlagi indicijev. Ker ni bilo trdnih dokazov, ga niso obsodili na smrt. Hofrichter je še aprila leta 1910 pred sodnikom priznal, da je res to storil, toda svojo izjavo je potem prekalal. Preklic je tako le utemeljil: Priznal sem, ker so z menoj vred zaprli tudi mojo ženo, ki je pričakovala otroka. Da bi jo rešil, sem vse priznal, da bi njo pustili v miru. Ko je sedaj otrok rojen, lahko povem resnico, da sem nedolžen.

Dne 15. novembra je generalštabni stotnik Richard Mader na Dunaju dobil po pošti hektografirano pismo in dve škatljici kroglice, češ, da je to dobro sredstvo za pomirjenje živcev. Pošiljatelj — podpisan neki angleški drogist — zatrjuje v pismu, da je stvar čisto nedolžna in da jo pošlje na poskušnjo. Stotnik je res eno kroglico užil in takoj umrl. Preiskava je ugotovila, da je v kroglicah toliko cijankalija, da bi lahko umoril deset ljudi. Kmalu so ugotovili, da je po pošti take kroglice dobilo še deset drugih generalštabnih častnikov, vsi iz letnika 1905 vojne šole.

Da je angleški drogist pri tej stvari nedolžen, so vedeli vsi. Kdo je krivec? Preiskavo je vodila vojaška oblast. Sklepala pa je takole: Leta 1905 je avstrijsko vojno šolo obiskovalo 150 častnikov. 25 izmed njih je bilo 1. novembra sprejetih v generalni štab, 58 pa jih je dobilo zagotovilo, da bodo sprejeti pozneje, kadar se kako mesto izprazni, ter naj za sedaj služijo pri četi. Eden izmed teh 58 je po mnenju vojaškega preiskovalnega sodnika bil stotnik. Po mnenju preiskovalnega sodnika je hotel spraviti s sveta deset častnikov, da bi bil potem sam poklican v generalni štab. Pisava na hektografiranem pismu je bila podobna pisavi v vojaških pismih, prav tako črnilo. Grafologi so primerjali ponarejeno pisavo hektografiranega pisma z nalogami obiskovalcev vojne šole letnika 1905. Ugotovili so, da je ta pisava precej podobna pisavi nadporočnika Hofrichterja, ki je služil v posadki v Linču. Papirna trgovina v Linču je res prodala več takega papirja, kakršen je bil tisti s hektografiranim pismom. Hofrichter je bil tedaj 33 let star in oženjen. Upal je, da bo 1. no-

vembra sprejet v general. štab, pa ni bil. Dne 14. novembra je v civilu skrivaj potoval na Dunaj. Blizu zahodnega kolodvora na Dunaju pa je neznan storilec prav dne 14. oktobra oddal svoje smrtno kroglice na pošto. Zato so Hofrichterja prijeli. Pri njem so našli še nekaj takih škatlic, v kakršnih je neznanec poslal trup. Izgovarjal se je, da je iz teh škatlic delal košarico za šivanje svoje žene.

Ugotovilo se je, da je v drogeriji v Linču kupil oblate. V oblatih so bile zavite strupene kroglice. On pa je rekel, da je oblate kupil zato, da bi psu dal neko zdravilo. Ker je bil Hofrichter tudi amaterski fotograf, je vsekakor lahko dobival cijankalij. Na podlagi teh obdolžb je bil Hofrichter 23. maja 1910 sojen pred avstrijskim vojnim sodiščem. Obravnava je bila tajna. Javno pa je bila razglašena obsodba 23. junija 1910 med ropotanjem bobnov in pri odprtih oknih.

Kmalu potem, ko je bil Hofrichter obsojen, so se začeli oglašati glasovi, da je bil morda le po nedolžnem obsojen. Njegov svak, ki se je zanj posebno zavzemal, je bil zaradi tega klican pred sodišče, a je nemarno umrl. Pri njegovem pogrebu so že bila velike demonstracije proti vojaški sodnijski preiskavi. Čprav na znanj vse kaže, da je bil Hofrichter res storilec, vendar strogega dokaza nikjer ni. Pri tem je treba omeniti še tole:

Meseca januarja 1910, preden je Hofrichter prišel pred vojaško sodišče, je neki nadporočnik v Trstu na vso moč zagotavljal, da je Hofrichter kriv. Voj. sodišče je tega nadporočnika zato klicalo na Dunaj za zaslišanje, mož pa se je ustrelil. Ta nadporočnik je bil tudi sošolec nadporočnika Hofrichterja v istem letniku vojne šole. Na drugi strani pa je tedanja irendenta dokazovala, da Hofrichter ni kriv, ampak da je generalštabne častnike hotelo zastopiti volunška organizacija sosednje države.

Od tedaj je minilo 25 let. Nekdanji c. in kr. nadporočnik Adolf Hofrichter še živi ter je sedaj blizu 60 let star. Kazen je že preстал, toda kot 60 letnik se je sedaj po 25 letih zopet zavzel zato, da se obravnava proti njemu obnovi, ker hoče dokazati, da je bil po nedolžnem obsojen ter da se tako prva sodba razveljavi.

Omenili smo ta primer, ki je že četrto stoletja star, ker na eni strani živi še polno ljudi, ki si tedaj doživljali to senzacijo, na drugi strani pa je ta primer poučen, kako težka je sodba, ako ni na razpolago dovolj jasnih dokazov, ampak je treba soditi le na podlagi obdolžb.

Ruppertovo v Zraku

Vsak četrtek ob 10:30 dopoldne

na W.E.A.F

Naravnajte, vzemite svinčnik in papir, in SIDNEY SNOW

vam bo pojasnil nenavadna navodila in ideje glede hrane, kar vam bo pomagalo rešiti problem: "Kaj naj MU damo za večerjo, ko se vrne nočoj?"

JACOB RUPPERT BREWERY New York City

TISOČ DEMANTOV IN BRILJANTOV

Na čehoslovaški državni meji v Breslavi so te dni carinski organi preprečili ogromno tihotapstvo draguljev. Z dunajskim brzim vlakom sta se pripeljala zakonca Artur in Teodora Wohlmann. Mudila sta se na Dunaju in sta imela s seboj več kovčegov. Obmejni carinski organi so preiskali prtljago in odkrili v kovčegih trideset vrečic s približno tisoč demanti in briljanti, prstani iz platine, brošani itd. Dragocennosti, ki sta jih skušala prtihotapati na Čehoslovaško, imajo vrednost približno 150.000 čehoslovaških kron. Dragulji so bili vloženi v posebne etuje iz usnja.

Ko so ju cariniki ustavili, sta priznala, da sta že več let ugajala tihotapstvo in prenašala dragulje iz Holandske na Dunaj, od koder sta jih tihotapila naprej v Čehoslovaško in Jugoslavijo. Gotovino, ki sta jo prejela za dragulje, sta takoj na povratku iztihotapila iz teh držav, v Avstrijo in druge dežele. Carinska ekspozitura v Breslavi je zaenkrat predpisala tihotapecema 75.000 čehoslovaških kron denarne kazni ter jima zaplenila prtljago. Seveda sta mož in žena pod ključem, ker hočejo oblasti natančneje proučiti njeno preteklost.

PRVI OPERATER SLEPIČA UMRL.

V Fergesu je umrl v starosti 87 let zdravnik dr. Abraham Groves, prvi kirurg, ki je izvedel operacijo slepiča. Groves je operiral prvega bolnika na slepiču leta 1883 in je uspel.

CENA

DR. KERNOVEGA BERILA JE ZNIŽANA

Angleško-slovensko Berilo ENGLISH SLOVENE READER STANE SAMO

\$2

Narobite ga pri — KNJIGARNI "GLAS NARODA" 216 WEST 18th STREET, New York City.

Peter Zgaga

Na severu, kjer traja noč šest mesecev, živi narod Eskimov, ki ima svoj vrsten jezik. Ljubezzen se naprimer pravi v jeziku Eskimov: "Unif — gserutaj — malfinai — vanjuari — sigvejak". Če bi bila tam gori noč tako kratka kot je pri nas, in če bi Eskimo zvečer vprašal svojo ljubico, če ga ima kaj rada, bi se že zdavnaj zlanilo in njega minilo, predno bi ona mogla reči — ja.

Takoimenovani revolverski časopisi hočejo drug drugega prekositi. Včasih poročajo o naravnost nemogočih dogodkih.

V norišnici se je pripetil žalosten slučaj. Neki blaznež je podivjal, dobil na dvorišču sekuro in si odsekaval levico. Dva dni za tem je umrl.

Taka novica povprečnemu reporterju povsem zadostuje. Takorekoč za maslo mu pride. Takoj po pomilovanju vredenem dogodku je zapisal revolverski "žurnalist":

— Blaznež si je s sekuro odsekaval najprej levico, potem pa še desnico. Zdravniki pravijo, da bo okreval. In res je toliko boljši, da mu je bilo mogoče izključno za naš list lastnorčno opisati, ta nenavaden doživljaj.

Rojak je prinesel domov tablo z napisom: "Bog daj tej hiši božji mir!"

— Ne vem, kam bi jo obesil? — je vprašal ženo.

— I. v kuhinjo jo obesi — je svetlovala.

— Nak, bolje bi bilo, če bi visela v spalnici.

— V kuhinjo jo obesi, pravim.

— Baš zato jo bom obesil v spalnico, ker ti nočeš.

— V spalnici že ne bo visela. Tako sta se prepirala, in po pretoku pol ure sta si bila že v lasih.

Tabla z napisom "Bog daj tej hiši božji mir!" je pa ležala vsa poteptana na tleh.

V upravnitvo nekega časopisa je prišla postarna devica in vprašala, koliko stane oglas za ženitno ponudbo.

— Kdo bi se rad oženil? — jo je vprašal upravnik.

— Jaz — je odvrnila in sramežljivo zardela.

Upravnik jo je pogledal od glave do nog in razsodil: — Osem dolarjev.

— Kaj? Osem dolarjev? — se je začudila. — Sem mislila, da samo dva.

— Ja — ji je pojasnil odkritosrčni upravnik, — običajno stane dva dolarja. Toda tisti, ki se bo poročil z vami, bo prenehal biti naš naročnik, ker je bil sklenjen zakon s posredovanjem našega lista. Dva dolarja je torej oglas, s šestimi dolarji pa moramo pokriti izgubo pri naročnini.

Učen profesor je predaval o stari Turčiji in o njenih vladarjih.

Poslušalec je bilo dosti. Med njimi tudi mlada mati z malim otročičkom v naročju. Sama ni vedela, kaj jo je neslo k predavanju, kajti če je imela kaj prostega časa, je šla vedno le v kino.

Profesor je govoril o Turčiji in Turkih, o haremih in Turkinjah, o njihovem družabnem in družinskem življenju.

Kar tako mimogrede je omenil, da je imel neki turški sultan nad dvesto otrok.

Mlado mater z malim otročičkom v naročju je streslo. Še domov grede je trepetala.

Ti sultani so bili pa res živine. Nad dvesto otrok da je imel! Ali se mu žena res ni prav nič smilila?

ALI STE ZAVAROVANI ZA SLUČAJ BOLEZNI, NEZGODE ALI SMRTI? AKO SE NISTE, TEDAJ VAM PRIPOROČAMO JUGOSLOVANSKO KATOLIŠKO JEDNOTO V AMERIKI. kot najboljšo jugoslovansko bratsko zavarovalnico, ki plačuje NAJBOLJ LIBERALNE PODPORE SVOJIM ČLANOM

Važno za potovanje. Kdor je namenjen potovati v stari kraj ali dobiti koga od tam, je potrebno, da je poučen v vseh stvarih. Vselej naše dolgoletne skušnjave vam zagotovo dati najboljša pojasnila in tudi vse potrebno preskrbeti, da je potovanje udobno in hitro.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

TRISTAN BERNARD:

PRAKTIČEN ČLOVEK

Avto je prispel pome ob... potih zjutraj. Čakal sem že pol ure prej pri vežnih vratih...

Do Versaillesa smo se peljali mirno. Čim smo pa bili na poti proti Rambouilletu, je nas začelo pošteno tresti...

Čez deset minut je prišel v mojo sobo. — Ali imaš novo zobno ščetko, prijatelj? — me je vprašal.

KADILCI NE TEKNEJO LJUDOZRCEM

Mnogi zdravniki so že dokazovali, da je kaja tobaka človeškemu zdravju škodljiva. — Dokazati se to točno ne da...

GOZDNI POŽARI

Albany, N. Y., 28. maja. — Nadzornik za gozdne požare Kinne Williams naznanja, da je v državi New York na različnih krajih 21 gozdnih požarov...

OLIVNO OLJE — NOVO ZDRAVILO

Dr. A. C. Frazer in dr. V. G. Walsh, zdravnika eksperimentalnega medicinskega centra v londonski bolnici St. Mary, priobčujeta v angleškem strokovnem listu zanimiv članek o svojih novih dognanjih...

NAJVEČJA OROŽARNA NA SVETU

Londonski finančni list "Investing Chronicle" poroča, da se nemška vlada bavi z različnimi načrti, ki naj bi napravili Nemčijo tudi za primer vojne neodvisno od zunanega sveta.

za 3 in pol leta brez nadaljnega uvoza. Prav tako pa se Nemčija preskrbuje z vojnim materijalom. Posebno sunljive se vidi jo angleškemu listu tovarne za izdelovanje umetne svile.

strijio umetne svile v manj nego 12 urah spremeniti v industrijo strupenih plinov. Ko bo Nemčija izvedla še svoje načrte glede fabrikacije umetnega bencina, se bo spremenila v eno samo orožarno.

Knjigarna "Glas Naroda"

216 West 18th Street New York, N. Y.

Table of books for sale, including titles like 'ANTIGONE', 'CYRAN DE BERGERAC', 'IGRE', 'PESMI Z NOTAMI', 'MŠKI ZBOR', 'MEŠANI IN MŠKI ZBOR', 'MŠKI ZBOR', 'DVOGLASNO', 'MEŠANI ZBORI', 'RAZNE PESMI S SPREMLJEVANJEM', 'LJUBOSUMNOST', 'LOKALNA ŽELEZNICA', 'LJUDSKI ODER', 'MAGDA', 'MARTA, SEMENJ V RICHMONDU', 'MOGOČNI PRSTAN', 'NAMISLENI BOLNIK', 'OB VOJSKI', 'OPOROKA LUKOVKEGA GRAJŠČAKA', 'PETROKOVE POSLEDNJE SANJE', 'POTOPLJENI ZVON', 'PEPELUH, narodna pravljica', 'REVIZOR', 'R. U. R. Drama', 'ROKA V ROKO', 'MAUBETH, Shakespeare', 'OTHELO, Shakespeare', 'SEN KRESNE NOČI, Shakespeare', 'SKOPUH, Moliere', 'BENEŠKI TRGOVEC', 'SPOBNI LJUDJE ("ŽIVETI")', 'TESTAMENT', 'TONČKOVE SANJE NA MIKLAJEVE VEČER', 'VRTINEC', 'ZAPRAVLJIVEC', 'ZGODOVINSKE ANEKDOTE', 'ZA KRIŽ IN SVOBODO', 'ZBIRKA LJUDSKIH IGER', 'PESMI IN POEZIJE', 'AKROPOLIS IN PIRAMIDE', 'BALADE IN ROMANCE', 'BOB ZA MLADI ZOB', 'KRAGULČKI (Utrva)', 'MOJE OBZORJE (Gang)', 'NARCIS (Gruden)', 'NARODNA PESMARICA', 'POLETNO KLASJE', 'PRIMORSKE PESMI (Gruden)', 'SLUTNE (Albrecht)', 'POHORSKE POTE (Glaser)', 'STO UGANKE (Oton Zupančič)', 'VJOLICA', 'ZVONČKI', 'ŽIVLJENJE'.

DENARNE POSILJATVE Denarna nakazila izvršujemo točno in zanesljivo po dnevnem kursu. V JUGOSLAVIJO V ITALIJO... KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVREŽENE SPREMEMBI GORI ALI DOLI... SLOVENIC PUBLISHING COMPANY "Glas Naroda" 216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

Naznanilo Pred par meseci je odpotovala moja žena Margareta v stari kraj, da obišče najino hčerko in jo privede sem. Sedaj pa dobim žalostno novice, da mama je za vedno zaspala hčerka... Greti Kecelj stariša Ridgewood, N. Y., 29. junija 1935

Mož v ognjeni peči

Roman iz življenja

Za “Glas Naroda” priredil: I. H.

17

— Poslušajte, Dija, — nadaljuje, — govoril sem z vašim očetom. Njegovo poljedelstvo zadostuje samo za potrebe facade. Poglavitna vrednost njegovega posestva je v rudi. Sedaj pridružuje surovo železo, toda prevoz je tako drag, da se dohodki komaj izplačujejo. Svoje premoženje vlaga v grajenje cest. Jaz mu bom pomagal, avtomobilska cesta v Xirico pelje skozi moje zemljo — z bedastim Raventosom ni mogoče govoriti, zato je izključen. Ako se združiva in pritiskava na vlado, da nama pomaga, bomo mogli gospodariti nad pokrajino ob Ribeiri — še več, cela provinca, cela država Sao Paulo bi bil naš izvozni trg. To je velikanska stvar. Vaš oče je za to zelo navdušen. Toda njegova navdušenost, žal, ne pomaga prav nič, ako vi v to ne privolite. In kakaj to? Enkrat se boste poročili. Zato vzemite mene, za božjo voljo! Najslabši nisem, in vam bom dober mož.

Dijana vstane. Stoji Juanu nasproti, skoro tako velika kot on: popolnoma zrela, malo po značaju podobna amaonki, toda zrastle v prostosti, cowgirl in lady, stasita in zelo ponosna.

— Mogoče je to velikanska stvar, — pravi s porednim glasom, toda z resnim obrazom, — toda ostane companhia, ostane kupčija. Ako se bom kdaj možila, dragi moj sosed in prijatelj, še ne vem. To veselje bi že mogli desetkrat — kadar gremo na zimo v Rio, sem vedno pripravljena na celo vrsto ženitnih ponudb. Do sedaj se še nisem mogla zaljubiti. To bom še počakala. Bo še prišlo, pravite. Dobro — mogoče bo moje srece kdaj živahnije utripalo za Juana Kadena. Aspettiamo. (Počakajva). Toda do tedaj konec govora o tem. Ako hočeva še dalje ostati v prijaznem občevanju. Juan, tedaj nobene besede o tej neumnosti. Saj me poznate.

Juan se prikloni in molči. —

Ob vznoku čukata Tristan in Gabriel s konji in mulami. Pod vročimi solnčnimi valovi in dušnim prahom jahajo nazaj čez polja, na katerih je zorel riž in kornuza, sladkor, bombaž, kava, mandioka in tudi evropski sadeži ter krma — in zopet čez travnike s pasočo še živino, zopet ob reki mimo sladkornih riževih tovarn, do vhoda v park, zadnjega ostanca pragozda, katerega je vrtnarska znanost vzela pod svojo oblast.

Med ježo proti domu Juan in Dija nista izpregovorila besede. Ob zmernem koraku in v diru sta oba visela na svojih mislih. Kar je mislil gospod Juan, je bilo komaj mogoče postaviti v stavek, bila je velika zmešnjava tihih kletvic nad pokvarjeno žetvijo, bilo je hrepenenje in borba po svetlobi iz sence občutkov. Na Dijinih ustnicah pa je visela zakrknjena trma in iz oči ji je sijala deviška ošabnost, amaonski čar lastne volje, ki se ne vkloni tuji strasti in še manj izkoriščevalnemu ljubimkovanju. Bila je vesela, da Juan ni govoril in se je poslovil od nje s hladno uljudnostjo.

Oče se je vrnil iz rudnika, še vedno v beli halji in z oprušeni obrazom; bil je proti svoji navadi nekoliko razburjen, je imel v rokah debel zavitek pisem, ki jih izroči Diji.

— Preberi, — pravi, — ter mi kosilu povej svoje mnenje. Rad bi vedel za tvoje mišljenje.

— Od koga? — vpraša Dija ter na to preleti s pisalnim strojem napisani naslov.

— Od Rolfa.

Dija se zgane in začudi.

— Halo, — zakliče, — to ni običajno zahvalno pismo, to je cel rokopis! Kaj pa hoče?

— Beri, — ponovi oče, — pa pazljivo, zanimalo bo tudi tebe.

Dija gre v kopalnico, se sleče in si pusti vodo teči po hrbtu in prsih. Čez nagoto si vrže samo kimono ter v svoji sobi leže na divan.

To ni bil budoar z breštevlinimi blazinami in preprogami in ogledali, temveč udobna soba s priprostim pohištvom in velikimi omarami s knjigami ob stenah. Knjižarne v Santos in Sao Paulo so jo stalno preskrbljevale z najnovejšimi knjigami. Tukaj v tej samotni je bila njena zveza s kulturnim svetom in pogovor ž njim.

Kadar sta bila sama, sta kosila v zajtrkovalni sobi, in bila sta skoro vedno sama. Po zadnji prezidavi je bila hiša zelo raztegnjena, bilo je mnogo nerabljenih prostorov, pa tudi velika obednica, kajti tedaj je Zaler že mislil na ženitno svoje hčere. Toda dvojčana je še vedno čakala na svoj namen; miza je bila ravno tako blesteča kot prvi dan, in stoli so stali kot v paradu ob stenah. Dija je šla v svoje enainvajseto leto in če jo je kdaj oče vprašal: — Kdaj pa se boš poročila? — tedaj je imela navado odgovoriti: — O Božiču! — Toda o katerem Božiču, tega ni povedala. Z drugimi farendeiros, razum s Kadenom, tudi Zaler ni imel nikake zveze. To je bilo v njegovem popolnem zaničevanju ljudi.

Zajtrkovalna soba je bila poleg velike verande in je bila podobna malemu muzeju. V steklenih omarah je bila bogata zbirka mineralogičnih predmetov, kamenitega orožja, pa tudi več kosti iz indijske pradebe, na stenah pa je nad ustrojenimi kožami viselo staro orožje deda iz bojev z Argentino, stara puška na kresilni kamen, dolga sablja poleg vsakovrstne uniformne. Nagačen medved, velikanski tiger s koralno kačo okoli vratu in s stropa viseč aligator so spominjali na dneve, ko so se prvi kolonisti na tem delu zemlje lotili trebljenja gozdov.

Pri veliki mizi sredi sobe si sedita oče in hči nasproti, oba skrbno oblečena. Na to je Zaler držal tudi tukaj. Divjega ozračja gorskih višin na facendi niso čutili, v hiši so živeli kot v hiši kakega evropskega veleposestnika. Dva njava služabnika v belih livrehaj stojita pri vratih, miza je brezhibno pogrnjena, niso jedli razkošno, toda kuhar je razumel svoj posel, riba in divjačina je bila dobro pripravljena.

(Dalje prihodnjic.)

SEDAJ JE ČAS

DA SE PRIPRAVITE ZA POTOVANJE V EVROPO TO POLETJE.

Pridružite se našim izletnikom, ki odpotujejo na največjem kabinskem parniku French Line

“CHAMPLAIN”

KI ODPLUJE IZ NEW YORKA 15. JUNIJA

za EVHARISTIČNI KONGRES v LJUBLJANO. Prijubljeni Rev. Aleksander Urankar iz Chicago bo duhovni vodja in bo potoval iz izletniki. — Ne zamudite te izredne prilike, da se udeležite teh svetinosti.

DRUGI IZLETI SLOVENCEV NA NAJVEČJEM IN NAJNOVEŠEM PARNIKU SVETA

“NORMANDIE”

79.280 ton — 1029 čevljev dolg

ODPLUJE IZ NEW YORKA 7. JUNIJA in 22. JUNIJA

Potujte na tem čudovitem parniku v Evropo. Manj kot pet dni preko oceana. Varen proti ognju. Vse najnovejše varnostne naprave. Dobre kabine. Elevator v tretjem razstolu. Urana, ki jo imate radi in brez plačeno vino pri obedih. Za podrobna navodila in karte pišite na

LEO ZAKRAJSEK GENERAL TRAVEL SERVICE, INC.
302 East 72nd Street, New York, N. Y.

French Line

Razne vesti.

PTIČ UČI ČLOVEKA LETANJA

Dr. Walter Georgi, ki se peča z brezmotornimi jadralnimi letali, popisuje, kako je ta panoga letalstva v zadnjem času napredovala. Jadralno letalo l. 1920 je bilo pri prvih poskusih še kaj skromno. Letelo je nizko te je moglo ostati v zraku le 7—8 minut. A že dve leti kasneje je konstrukcija jadralnih letal tako napredovala, da so se pozneje celo motorna letala začela graditi na podoben način. Če danes najmoderneje motorno letalo visoko v zraku ustavi motor, se od daleč vidi kakor jadralno letalo.

Jadralno letalo je spoočetka bilo navezano le na tak kraj, kjer je bil primeren veter, da se je lahko dvignilo. Spoočetka so izbirali za polete gorske pokrajine, in sicer le podnevi ter najraji pred nevihto. Takrat je veter najmočnejši. Šele ko je letalec Nehring s svojim motornim letalom krožil visoko pod oblaki ter je za poskušnjo ustavil motor in je v kljub temu ostal v zraku, se je začelo tako zvano “termično” letanje. To letanje sloni na spoznanju, da se toplejši zrak od tal dviga v hladnejše višine ter s tem povzroča tisti veter, kateri pomaga brezmotorno letalo dvigniti in nositi. Praktično kajpada nismo še tako daleč. Če letalec visoko nad zemljo naenkrat zaduha vonj po smrekah, ve, da plava nad gozdom, od katerega veje kvišku dober veter. Tako spoznanja so začeli zaznamovati na kartah. Tako, da je sedaj že precej dobrih zemljevidov, celo v puščavi, kjer se letalo lahko požene kvišku.

Ptiči to prav dobro vedo ter nam služijo za dober vzgled. Ko smo na pr. v Južni Ameriki poskušali dvigniti se, smo šli navadno za nekimi ptiči, ki se imenujejo urubu in ki so nekam podobni jastrebom. Kjer so ti ptiči zleteli v zrak, smo vedeli, da tam piha ugoden veter in smo se tudi mi spustili tam kvišku. Pozneje seveda, ko so se ptiči navadili naših letal, katera so imeli za nove vrste ptičev, so pa oni letali za nami. Štiri take ptiče sem prinesel s

seboj v Evropo, da bi jih tu vzgojili in da bi pomagali pri letalski službi. Pa se niso spopnili. V Evropi sploh niso hoteli leteti, ampak so se načelno po letališču le sprehajali.

Drugi zgled, kako je mogoče določiti “termični” polet, pa je dim, ki se dviga iz tovarniški dimnikov na zasneženi ravnini. Tudi tukaj vidimo kljub temu, da je zemlja zasnežena in zmrzla, da se dim dviga visoko v zrak. In v tem je velika naloga prihodnosti. Preiskati bo treba ozračje, koder bi se letalo tudi ponoči lahko dvignilo, ko sonce ne ogreva spodnjih zračnih plasti. Raziskati bo treba možnosti, kako bi se letalo brez motorja moglo dvigniti višje in leteti dlje kakor danes. Skušnja in znanost sta ugotovila nekatere “ceste med oblaki”, kjer se da visoko in dolgo leteti.

Dandanes od jadralnega letalca že veliko zahtevajo. Dvigniti se mora najmanj 1000 m visoko in leteti pet ur. Sedaj si prizadevajo, da bi z jadralnim letalom preleteli že razdaljo med Monakovom in Dunajem. Prav tako se pripravljamo, da dosežemo z jadralnim letalom višino 4000—5000 metrov. Pisce končava svoje pripovedovanje takole:

“In sedaj še besedo o jadralnem letalu samem. Pogumen je, odločen, nikdar pa predren. Če se požene skozi oblak, v katerem divja nevihta, zaradi tega še ni predren. Saj dobro ve, da ga bo veter brez nevarnosti dvignil v zrak. Po “cesti sredi oblakov” se vozi gladko in tiho, kakor bi se v avtomobilu vozil po dobro tlakovani cesti, samo da se v zraku vozi bolj lahko in bolj varno”.

“GLAS NARODA” pošiljamo v staro domovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko stori. — Naročnina za stari kraj stane \$7. — V Italijo lista ne pošiljamo.

DEŽ BO DELAL

Leta 1937 bo odprta svetovna razstava v Parizu. Pri tej priliki bo francoski inženir in meteorolog Bernard Jean Dubos javno razkazal svoj stroj, s katerim pravi, da bo lahko delal lepo in grdo vreme. Pridatelji svetovne razstave so hoteli to senzacijo skrivati, da bi jo mogli pokazati šele, ko bo razstava odprta. Nekdo pa je to skrivnost izklepetal in tako je postala javna. Zadeva ni nobena šala, ampak je inženir Dubos tako iznajdba res iznašel ter jo dal tudi že patentirati. V ta namen ima poseben stroj, ki more, seveda le v območju pol kvadratnega kilometra, poljubno povzročiti lepo vreme ali pa dež.

Praktična važnost te iznajdbe pa ni toliko v tem, da stroj dela lepo vreme, ampak veliko bolj v tem, da zna delati dež. Inženir Dubos upa, da bo njegov stroj, ki bo nenadno povzročil hude plohe, pomagal razgubiti demonstracije, upore, itd. Tudi za slučaj, ko bi kako sevravno letalstvo hotelo s strupenimi plini napasti Pariz, bi novi stroj povzročil naliv in s tem preprečil vpliv strupenih plinov. Inženir Dubos je tudi trdno prepričan, da bo njegova iznajdba velike važnosti za kmetijstvo. Vendar pa strokovnjaki dvomijo, da bi se v kmetijstvu ta iznajdba obnesla.

Sicer pa Francoz Dubos nikakor ni prvi, ki se lako baha, da zna delati vreme. Pred njim jih je bilo že mnogo, ki so v teoriji natančno izračunali, kako se dela vreme, a v praksi se njihovi poskusi niso obnesli. Pomislimo le na streljanje zoper točo. Takrat so po vseh gričih tli topiči, ki so ob huduri streljali v oblake in razgubljali nevihto. Uspeh pa je bil tako malenkosten, da so to streljanje odpravili.

GORSKI PLAZ ZASUL DEL.
Dunaj, Avstrija, 28. maja. — Blizu Glockenhaus je gorski plaz snega in ledu zasul pet delavcev, ki so odstranjevali s ceste prejšnji plaz.

ŽIVALI V VISOKIH GORAH

Ekspedicije na najvišjo goro sveta so pokazale, da lahko žive nekatere živali zelo visoko. Zanimivo je zlasti ugotoviti višinsko mejo, do katere prodirajo živali. V himalajskih gorah žive divje ovce burhel, kakor jim pravijo domačin. Udeleženci angleške ekspedicije na Mount Everest so do gnali, da žive te ovce 5200 m visoko, kjer je meja vegetacije. Pogosto so prišle te ovce prav blizu taborišča. Zelo visoko v gorah je našla ekspedicija ptice selivke in najbrž so nekatere izmed njih preleteli, kakor bi se v avtomobilu vozil po dobro tlakovani cesti, samo da se v zraku vozi bolj lahko in bolj varno”.

SLOVENC PUBLISHING CO.

TRAVEL BUREAU
214 WEST 15th STREET NEW YORK, N. Y.
PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA POTOVANJE

SHIPPING NEWS

- MAJA:
- 20. Berengaria v Cherbourg
- JUNIJA:
- 1. Lafayette v Havre
 - 5. Washington v Havre
 - 7. Normandie v Havre
 - 8. Europa v Bremen
 - Conte di Savoia v Genoa
 - 13. Majestic v Cherbourg
 - 14. Bremen v Bremen
 - 15. Rex v Genoa
 - ChAMPLAIN v Havre
 - 19. Manhattan v Havre
 - Berengaria v Cherbourg
 - 20. Lafayette
 - 22. Normandie v Havre
 - 26. Aquitania v Cherbourg
 - 29. Ile de France v Havre
 - Majestic v Cherbourg
 - Europa v Bremen
 - Conte di Savoia v Genoa
- JULIJA:
- 3. Washington v Havre
 - Saturnia v Trst

- 5. Bremen v Bremen
- ChAMPLAIN v Havre
- Rex v Genoa
- Berengaria v Cherbourg
- 10. Normandie v Havre
- 11. Aquitania v Cherbourg
- 16. Europa v Bremen
- 17. Conte Grande v Genoa
- Manhattan v Havre
- 19. Majestic v Cherbourg
- Ile de France v Havre
- 23. Conte di Savoia v Genoa
- 26. Bremen v Bremen
- Berengaria v Cherbourg
- 27. ChAMPLAIN v Havre
- 31. Washington v Havre
- Normandie v Havre

VAŽNO ZA NAROČNIKE

Poleg naslova je razvidno do kdaj imate plačano naročnino. Prva številka pomeni mesec, druga dan in tretja pa leto. Zadnje opomine in račune smo razpisali za Novo leto in ker bi želeli, da nam prihranite toliko nepotrebnega dela in stroškov, zato Vas prosimo, da skušate naročnino pravočasno poravnati. Pošljite jo naravnost nam ali pa plačajte našemu zastopniku v Vašem kraju ali pa kateremu izmed zastopnikov, kojih imena so tiskana z debelimi črkami, ker so opravičeni obiskati tudi druge naselbine, kjer je kaj naših rojakov naseljenih.

- CALIFORNIA: San Francisco, Jacob Lauslin
- COLORADO: Pueblo, Peter Cullig, A. Saffig; Wausenburg, M. J. Baruk
- INDIANA: Indianapolis, Louis Banich
- ILLINOIS: Chicago, J. Bevk, J. Lukanich; Cicero, J. Fabian; Chicago, Cicero in Illinois, J. J. Spelich; Joliet, Mary Bambich, Joseph Trvat; La Salle, J. Spelich; Mascoutah, Frank Augustin; North Chicago, Jože Zelenc
- KANSAS: Girard, Agnes Močnik; Kansas City, Frank Žagar
- MARYLAND: Kitzmiller, Fr. Vodopivec; Steyer, J. Černe (za Penna. W. Va. in Md.)
- MICHIGAN: Detroit, Frank Stufar
- MINNESOTA: Chisholm, Frank Gouže; Ely, Jos. J. Peshel; Eveleth, Louis Gouže; Gilbert, Louis Vessel; Hibbing, John Pörše; Virginia, Frank Hrvatich
- MONTANA: Roundup, M. M. Panlan; Washoe, L. Champa
- NEBRASKA: Omaha, P. Broderick
- NEW YORK: Gowanda, Karl Strniša; Little Falls, Frank Masto
- OHIO: Barberton, Frank Troha; Cleveland, Anton Bubek, Chas. Barlinger, Jacob Resula, John Slovnik; Girard, Anton Nagode; Lorain, Louis Balant, John Famaš; Warren, Mrs. F. Račar; Youngstown, Anton Kikelj
- OREGON: Oregon City, Ore., J. Koblar
- PENNSYLVANIA: Broughton, Anton Ipavec; Claridge, Anton Jerha; Conemaugh, J. Brezovec; Export, Louis Supančič; Farrell, Jerry Okorn; Forest City, Math Kamin; Greensburg, Frank Novak; Johnstown, John Polants; Krays, Ant. Tauželj; Lezern, Frank Balloch; Manor, Frank Demshar; Midway, John Zust; Pittsburgh, J. Pogačar; Presto, F. B. Demshar; Steelton, A. Hren; Turtle Creek, Fr. Schifrer; West Newton, Joseph Jovan
- WISCONSIN: Milwaukee, West Alha, Frank Skot; Sheboygan, Joseph Kakeč
- WYOMING: Rock Springs, Louis Taučar; Diamondville, Joe Ročič

Vsak zastopnik izra potrdilo za svoto, katere je prejel. Zastopnika reje kom toplo priporočamo.

UPREVA “GLAS NARODA”

FRANCOSKO-SOVJETSKA POGODBA PODPISANA

Sovjetski poslanik Vladimir Potemkin podpisuje francosko-sovjetski sporazum za medsebojno pomoč v navzočnosti francoskega ministra za zunanje zadeve Lavalja in drugih državnikov.